

## **КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

*Анотація. Проаналізовано принципи положення нового закону про державну службу та механізми його реалізації.*

*Аннотация. Проанализированы принципиальные положения нового закона о государственной службе и механизмы его реализации.*

*Annotation. Basic law provisions about government service and mechanisms of its realization are analyzed.*

*Ключові слова: закон, принцип, механізми.*

У новому законі про державну службу, який був прийнятий Парламентом 17 грудня 2011 р. і підписаний Президентом 10 січня 2012 р., сформовано принципово нові засади реформування та розвитку державної служби в Україні.

У дослідженні фундаментальних та практичних проблем у галузі державної служби в Україні і розробки нового закону про державну службу брали участь такі відомі українські науковці, як В. Аверьянов, В. Бакуменко, Ю. Битяк, Н. Гончарук, С. Дубенко, Н. Нижник, М. Рудакевич, І. Коліушко, А. Колодій, Г. Леліков, М. Павленчик, О. Оболенський, Т. Пахомова, В. Холуйко, С. Серьогін, А. Січинський, Ю. Сурмі, С. Хаджираева, В. Цветков і багато інших, чий вклад у теорію державної служби сприяв її швидкому практичному становленню.

Упровадження цього закону зумовлює необхідність всебічного його аналізу, перш за все, на предмет концептуальних засад та механізмів його реалізації.

Метою статті є визначення концептуальних засад нового закону про державну службу та механізмів його впровадження при реформуванні державного управління.

Аналізуючи новий закон про державну службу, необхідно відзначити, що він у своїх концептуальних засадах суттєво відрізняється від діючого. Принципова відмінність прийнятого закону сформульована вже в самому визначенні поняття державної служби, яка розглядається як "професійна діяльність державних службовців з підготовки пропозицій щодо формування державної політики, забезпечення її реалізації та надання адміністративних послуг" [1].

Відповідно до даного визначення, одним з головних завдань закону є формування компетенції державних службовців як у сфері підготовки та реалізації державної політики, так і надання адміністративних послуг. У законі передбачено, що при призначенні державного службовця на вищу посаду визначається адекватність рівня професійної компетентності особи, профілю професійної компетентності посади.

В основі класифікації посад державної служби є не тільки визначення профілю професійної компетентності посади, але й поширення їх юриспруденції на території України. Тобто ті рішення, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, формують посади першої групи, юрисдикція рішень, які поширюються на територію однієї чи кількох адміністративно-територіальних одиниць, – посади нижчої групи і т. д.

Необхідно також відмітити принципово новий підхід до визначення розміру заробітної плати державних службовців. Базою для визначення мінімальної заробітної плати приймається двократний розмір мінімальної заробітної плати, який визначається щорічно законом України про Державний бюджет. Розмір заробітної плати за відповідною групою посад встановлюється у певних пропорціях до прийнятої бази.

Присвоєння рангів, який передбачено здійснювати через кожні два роки, одночасно супроводжуватися підвищенням в посаді, а, відповідно, і зі збільшенням для державного службовця розміру заробітної плати. Але це стає можливим, коли рівень професійної компетентності особи буде адекватним профілю професійної компетентності посади. Дані підходи зумовлюють необхідність впровадження неперервної системи навчання державних службовців.

Цей закон також спрямований на створення сучасної правової бази для побудови в Україні професійної та ефективної державної служби. Закон чітко розмежує державну службу з політичною діяльністю. Ним визначається вичерпний перелік осіб, на яких не поширюється законодавство про державну службу (зокрема, політичні посади), встановлюються вимоги до політичної неупередженості державного службовця (покладається обов'язок неупереджено виконувати свої службові обов'язки незалежно від партійної належності та особистих політичних переконань).

Законом визначаються положення, спрямовані на підвищення якості послуг, які надають державні службовці: встановлюються вимоги до рівня професійної компетентності особи, яка претендує на зайняття посади державної служби (зокрема, наявність стажу роботи); запроваджується обов'язкове підвищення рівня професійної компетентності відповідних категорій державних службовців; визначається порядок проведення стажування державних службовців (у тому числі запроваджується можливість стажування у державних органах строком до десяти місяців фахівців із числа молоді, які не перебувають на посадах державної служби) тощо.

Для визначення якості виконання посадових обов'язків, результативності й ефективності служби запроваджується оцінювання результатів службової діяльності державного службовця. Так, у разі отримання

державним службовцем негативної оцінки результатів службової діяльності керівником державної служби в державному органі вживаються заходи з удосконалення службової діяльності державного службовця.

Закон удосконалює порядок притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності, зокрема чітко визначається перелік дисциплінарних проступків, порівняно з існуючим порядком розширюються види дисциплінарних стягнень, скорочується термін проведення службового розслідування. При цьому з метою запровадження прозорого механізму добору кваліфікованих кадрів Законом визначено процедуру проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби.

Умови проходження та припинення державної служби наведено у відповідність із вимогами Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції". Зокрема встановлено обов'язок державного службовця запобігати виникненню конфлікту інтересів під час проходження державної служби, а невиконання передбачених законодавством заходів щодо усунення конфлікту інтересів вважається дисциплінарним проступком. Розширено перелік підстав для припинення державної служби у зв'язку з набранням законної сили рішенням щодо притягнення державного службовця до адміністративної відповідальності за корупційне правопорушення, наявністю відносин безпосередньої підпорядкованості близьких осіб.

Закон має набути чинності з 1 січня 2013 року.

---

**Література:** 1. Про Державну службу : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.president.gov.ua/news/22543/html](http://www.president.gov.ua/news/22543/html).